

Febres i paradoxes en campanya

«Sembla que hi ha un grapat d'opïnadors 'amics', agudíssims, que es veu que ja ho sabien tot i ho havien previst tot abans de la tardor del 2017»

Potser és per l'acumulació d'excepcionalitats que caracteritzen la conjuntura política, o potser per l'excitació que produeix l'encavalcament de campanyes i convocatòries electorals que acabem d'encetar, o per una cosa sumada amb l'altra, però aquests dies els retalls d'actualitat que filtren els mitjans han anat sobrecarregats de bajanades i paradoxes. Totes tenen alguna explicació, encara que de vegades sigui més facultativa que política; però això no fa l'actualitat més fàcil d'entomar. Les desconexions successives del cicle pasqual i de la diada dels llibres i les roses ajudaran a fer més curt el tram als que no tenen res a dir, permetran una pausa als qui busquen dir alguna cosa però no l'acaben de trobar, i mitigarán la pressió dels que disposen de projecte i viuen amb la urgència de transmetre'l adequadament.

Entre les absurditats i paradoxes d'aquests dies m'ha sorprès la reiteració en el judici crític a les direccions polítiques empresonades, exiliades o encausades. Sembla que hi ha un grapat d'opïnadors *amics*, agudíssims, que es veu que ja ho sabien tot i ho havien previst tot abans de la tardor del 2017. Ens ho expliquen ara, però, perquè fins el setembre del 2017 tenien l'ordinador espatllat o no volien perjudicar el "procés". De manera particularment mesquina, han arribat a insinuar que darrera de les actuacions dels i les perseguides judicialment, conseqüents amb els compromisos polítics adquirits, hi havia una mena d'engany. Engany a qui? Als qui s'atribueixen tots els mèrits de l'actuació col·lectiva durant el "procés" des del teclat, el micròfon o el sofà de casa?

Errors, improvisació, dubtes? Segur que n'hi van haver. Com n'hi hagué abans i com n'hi haurà després. Només que aquesta vegada l'objectiu del referèndum i obtenir la majoria que permetés fer efectiva la República era més ambiciós, el compromís -com ha quedat demostrat- era més exigent, i l'operació política era molt més difícil. Es poden criticar les mesures i les decisions, sens dubte, però no es pot acceptar que es posin en dubte les intencions o les lleialtats.

Una segona paradoxa és la recurrent apel·lació a la unitat de l'independentisme, per part de qui té més problemes per garantir la seva unitat interna, trobar una forma d'organització capaç d'enquadrar-la, i comparèixer amb un programa i una direcció estables i identificables. Quan no pots assegurar la unitat del teu espai polític específic, i quan de tots els altres espais també independentistes n'interpel·les només un, el de més tradició en l'àmbit i amb un projecte més elaborat, el reclam genèric d'unitat esdevé simple prestidigitació de campanya. No busques enfortir-te tu sinó afeblir l'altre. Per comptes de convocar a un debat sobre els projectes per explorar els punts bàsics d'un acord estratègic (la unitat com a punt d'arribada), es proposa una unitat abstracta (com a punt de partida), que dissol les propostes i el perfil de cadascú i que no pot resultar atractiva ni pel flanc progressista de l'electorat ni pel conservador.

La tercera paradoxa fa referència a les delirants declaracions dels membres dels cossos policials que han fet de testimonis, convenientment ensinistrats per la fiscalia -tal i com assenyalen els canvis de registre del llenguatge de les declaracions i les portentoses coincidències lèxiques. La paradoxa consisteix en què és a través del relat fictici de l'1 d'Octubre que es procura construir en el Judici-farsa, i dels falsos testimonis que pretenen sostenir-lo, que podem evocar de manera justa la dimensió històrica singular de la jornada. M'explico:

Quan la policia carrega contra concentracions o manifestacions, la reacció ordinària de la gent és la desbandada; és recular; és evitar el cop i fugir; és dispersar-se. Pot ser que algun grup més agosarat, més "conscient" o preparat, o més orientat a la gresca planti cara o oposi

una resistència activa; però això no ho fa mai la multitud. I menys encara de manera cívica, ordenada i explícitament no violenta. L'1 d'Octubre, aquells policies que van repartir mastegots a cabassos, amb una fúria que potser els va sorprendre a ells mateixos, van viure una experiència que mai no oblidaran. Una experiència tan impactant que han trigat a reconstruir-la i memoritzar-la d'una manera que els pugui resultar assumible -amb el suport inestimable de la instrucció del cas i de la Fiscalia, com ja he dit- encara no tingui gairebé res a veure amb el que realment va passar.

No es tracta tant de la voluntat de mentir seguint les instruccions -que també-, sinó de la "necessitat" de fer-ho, per poder arxivar el record l'episodi de la manera menys traumàtica possible. Mai abans no havien carregat contra tanta gent disposada a defensar el seu dret a votar, i les urnes i els espais que l'havien de fer possible. Gent amb un nivell tan alt de consciència personal sobre importància d'aquell dia que n'obtingueren prou dignitat col·lectiva com per mantenir-se fermes i fermes. I resistir la violència.

Per això els testimonis afirmen haver vist murs humans. I sentir veus -potser les seves veus interiors- queixant-se de tanta brutalitat. No hauríem de dubtar de la seva "reconstrucció" imaginària; ni de l'esforç processador pal·liatiu de les seves memòries. Murs de dones i homes, vells i joves, efectivament; un calidoscopi del país mobilitzat, compromès amb la democràcia i les llibertats. No hi havia odi en les seves mirades sinó determinació. Fermesa, dignitat i determinació. Com la que s'expressarà a les urnes el pròxim cap de setmana. Perquè també és a les urnes on mesurem i validem el nostre compromís i la nostra majoria.